

**TURIZMO VYSTYMO
PROGRAMOS APRAŠYMAS**

Biudžetiniai metai	2021 metai
Asignavimų valdytojas (-ai), kodas (-ai)	Varėnos rajono savivaldybės administracija, 188773873 Varėnos švietimo centras, 195328546
Vykdytojas (-ai), kodas (-ai)	Ekonomikos ir turizmo skyrius, P6 Finansų ir investicijų skyrius, P7 Kultūros ir sporto skyrius, P8 Varėnos švietimo centras, P12.16

Programos kodas	06
------------------------	-----------

Programos parengimo argumentai	<p>Programa yra neterminuota.</p> <p>Turizmas yra viena iš prioritetinių sričių, numatytų Varėnos rajono savivaldybės 2018–2028 metų strateginiame plėtros plane. Varėnos kraštas yra patogioje geografinėje vietovėje, išsiskiria gražiu kraštovaizdžiu, rekreacijai patraukliomis teritorijomis ir sveika aplinka. Rajone puoselėjama etnokultūra, tradiciniai ir netradiciniai amatai, kultūrinis ir kulinarinis paveldas, itin populiarios vandens turizmo paslaugos, dviračių maršrutai. Vienas iš plėtros plane suformuluotų siekių pagal strategines kryptis – tapti turizmo kraštu ir pradėti vystyti naują verslo kryptį: sveikatinimo ir socialines paslaugas atvykstantiems asmenims. Sparčiau plėtoti turizmą rajone vis dar trukdo nepakankamai išvystyta aktyvaus poilsio ir turizmo infrastruktūra, tam tikrų turizmo paslaugų ir jų kompleksų trūkumas, gana didelis sezoniškumas, efektyvių rinkodaros bei komunikacijos priemonių stoka, nepakankama informacijos sklaida.</p> <p>Igyvendinant programą, numatoma skatinti Varėnos rajono ekonominį ir socialinį augimą, plečiant darnaus pažintinio turizmo infrastruktūrą, didinant turistų susidomėjimą Varėnos kraštu, mažinant sezono įtaką turizmo sektoriui, sudarant prielaidas smulkiojo ir vidutinio verslo plėtrai, pritraukiant privačias investicijas.</p> <p>Pagal programą vykdoma Lietuvos Respublikos vietos savivaldos įstatymu nustatyta <i>savarankiškoji savivaldybės funkcija</i>: sąlygų verslo ir turizmo plėtrai sudarymas ir šios veiklos skatinimas.</p>		
Šia programa įgyvendinamas strateginis tikslas:	Skatinti aplinką tausojančią ekonominę veiklą bei turizmo plėtrą, puoselėti kultūros paveldą.	Kodas	02

Programos tikslas	Gerinti turizmo infrastruktūrą ir paslaugų kokybę siekiant didinti turistų srautus.	Kodas	01
<p>Tikslo įgyvendinimo aprašymas: Siekiant įgyvendinti iškeltą tikslą, numatoma vykdyti du uždavinius: 01 uždavinys. Plėtoti turizmo infrastruktūrą. Siekiant pritraukti daugiau vietos ir užsienio turistų, sudaryti galimybes jiems daugiau laiko praleisti Varėnos krašte ir geriau jį pažinti, taip pat pagerinti sąlygas turizmo verslo sektoriui, būtina plėtoti turizmo infrastruktūrą, surasti daugiau galimybių tinkamai išnaudoti rajono gamtinius išteklius aktyviam poilsiui organizuoti. Uždaviniui įgyvendinti numatoma vykdyti šias priemones: 04. Turizmo infrastruktūros projektų įgyvendinimas. Igyvendinant šią priemonę, kartu su Lazdijų rajono ir Druskininkų savivaldybių administracijomis vykdomas projektas „Turizmo trasų ir maršrutų informacinės infrastruktūros plėtra Lazdijų, Varėnos rajonų ir Druskininkų savivaldybėse, II etapas“. Varėnos rajono savivaldybės administracijai tenkanti šio projekto išlaidų dalis – 74,3 tūkst. Eur, iš jų savivaldybės biudžeto lėšos – 11,2 tūkst. Eur.</p>			

Projekto įgyvendinimo metu numatoma įrengti informacinius standus bei lentas apie atskirus kultūros ar gamtos objektus, savivaldybes jungiančius dviračių ir kitus maršrutus, taip pat informacines rodykles (nuorodas), nukreipiančias į lankytinus objektus ar juos žyminčias. Taip pat planuojama įrengti interaktyvų informacinį turizmo standą, kuris bus pritaikytas ir žmonėms su specialiaisiais poreikiais.

Įgyvendinant šią priemonę, nuo 2017 m. taip pat vykdomas projektas su Alytaus miesto, Alytaus ir Lazdijų rajonų bei Druskininkų savivaldybių administracijomis „**Alytaus regiono turizmo informacinės infrastruktūros plėtra**“. Varėnos rajono savivaldybės administracijai tenkanti projekto išlaidų dalis – 41,7 tūkst. Eur, iš jų savivaldybės biudžeto lėšos – 6,3 tūkst. Eur. Sutaupius lėšų, projekto įgyvendinimo terminas pratęstas iki 2021 m. balandžio 30 d. Varėnos rajono savivaldybės administracijai tenkanti sutaupytų projekto išlaidų dalis – 6,9 tūkst. Eur (iš jų savivaldybės biudžeto lėšos – 1,0 tūkst. Eur). Už šias lėšas bus įrengtos reikalingos krypties rodyklės pėstiesiems.

06. Varėnos miesto Dainų slėnio infrastruktūros atnaujinimas ir pritaikymas visuomenės poreikiams.

Įgyvendinant šią priemonę, iki 2020 m. pabaigos planuojama įgyvendinti visas projekto „Varėnos miesto Dainų slėnio infrastruktūros atnaujinimas ir pritaikymas visuomenės poreikiams“, finansuojamo pagal 2014–2020 m. Europos Sąjungos fondų investicijų veiksmų programą, veiklas.

Nuo 2022 m. numatoma pradėti gražinti dalį dotacijos, kuri skirta šio projekto nuosavam indėliui užtikrinti.

08. Turizmo trasų ir maršrutų infrastruktūros įrengimas ir gerinimas.

Įgyvendinant šią priemonę, 2021 m. Varėnos rajone numatoma įrengti dvi stacionarias orientavimosi trasas: pramoginę ir pažintinę. Visame pasaulyje sparčiai populiarėjančios orientavimosi trasos – puiki pramoga aktyvaus laisvalaikio mėgėjams, padedanti ne tik sveikai praleisti laiką gamtoje, bet ir geriau pažinti kraštą, turizmo objektus. Trasos bus įveiklinamos bendradarbiaujant su Lietuvos orientavimosi sporto federacija. Trasų įrengimo ir įveiklinimo išlaidas 2021 m. sudarytų: sportinio žemėlapio sudarymas, kontrolinių punktų vietų (kuoliukų su QR kodu) / trasų planavimas, medinių kuolų / įrenginių su QR kodais, informacinio stovo įrengimas, trasų suvedimas į sistemą, reklamos kampanijos, renginių organizavimas (iš viso 12,0 tūkst. Eur).

Taip pat 2021 m. numatoma įsigyti trūkstantas 4 krypties rodykles ant esamų stulpų bei atnaujinti dviračių maršrutų ženklimą (1,0 tūkst. Eur).

Produkto vertinimo kriterijus:

- įrengtų / pagerintų turizmo infrastruktūros objektų skaičius, vnt.

02 uždavinys. Didinti turizmo sektoriuje dirbančių specialistų kompetencijas ir gerinti verslumo įgūdžius.

Turizmo sektoriaus darbuotojai ir verslai kuria rajono turizmo ir svetingumo įvaizdį, o svetingumas yra sudėtinė turizmo sektoriaus konkurencingumo dalis. Inovacijos, spartus procesų modernizavimas ir nauji turizmo plėtros iššūkiai reikalauja aukštos kvalifikacijos specialistų. Siekiant stiprinti šį potencialą, būtina nuolat ugdyti turizmo sektoriaus darbuotojų ir verslo atstovų profesinę kompetenciją – tobulinti jų kvalifikaciją, užsienio kalbų žinias, gerinti įvaizdį, ugdyti tarpkultūrinę kompetenciją.

Uždaviniui įgyvendinti numatoma vykdyti vieną priemonę:

01. Mokymų organizavimas turizmo sektoriaus darbuotojams ir verslo atstovams

Įgyvendinant šią priemonę, 2021 m. turizmo sektoriaus darbuotojams bei verslo atstovams numatoma organizuoti šiuo laikotarpiu aktualius mokymus, skirtus įgyti (tobulinti) įgūdžius, reikalingus prisitaikant prie COVID-19 situacijos: naujų paslaugų ir potyrių kūrimas pasitelkiant technologijas („smart tourism“ galimybės), inovacijų taikymas turizmo sektoriuje, turizmo darbuotojų kvalifikacijos kėlimas, išnaudojant inovatyvias technologijas, internetinė reputacija ir kt.

Nuo 2022 m. numatomos didesnės šios priemonės investicijos regiono mastu, panaudojant ES struktūrinių fondų lėšas.

Produkto vertinimo kriterijus:

- mokymuose dalyvavę turizmo sektoriaus darbuotojai, asm.

Rezultato vertinimo kriterijai:

- apgyvendinimo įstaigų skaičius, vnt.;

- apgyvendinti turistai apgyvendinimo įstaigose, asm.;

- suteiktų nakvynių skaičius apgyvendinimo įstaigose, vnt.

Programos tikslas	Vystyti turizmo rinkodarą Varėnos rajone.	Kodas	02
<p>Tikslo įgyvendinimo aprašymas: Siekiant įgyvendinti iškeltą tikslą, numatoma vykdyti du uždavinius:</p> <p>01 uždavinys. Plėsti turizmo produktų įvairovę Varėnos rajone. Įgyvendinant šį uždavinį, numatoma vykdyti šias priemones:</p> <p>03. Rinkodarinių ir reprezentacinių turizmo produktų kūrimas. Įgyvendinant šią priemonę, numatoma parengti trejų metų Turizmo plėtros planą, orientuotą į 4 programas: turizmo rinkodarą, regioninį bendradarbiavimą ir tinklų kūrimą, turizmo produktų kūrimą ir paslaugų kokybės užtikrinimą. Pasitelkiant samdomus išorės ekspertus ir įtraukiant visus suinteresuotųjų šalių atstovus (viešąjį sektorių, bendruomenes, verslus), būtų parengtas aiškus, konkretus ir logiškas veiksmų (priemonių) planas, pagrįstas ekonominiais, socialiniais, ekologiniais ir kitais tikslais. Plane taip pat turėtų būti numatytos pagrindinės tolimesnių veiksmų kryptys. Toks planavimo modelis sudarys sąlygas planavimo organizatoriams racionaliai planuoti ir koordinuoti turizmo planavimo procesus regiono, rajono ir turistinio objekto lygmeniu, pritraukti investicijų į turizmo sektoriaus verslus (preliminarus lėšų poreikis – 12 tūkst. Eur). Įgyvendinant šią priemonę, taip pat kuriami ir rinkoje išbandomi nauji rajono turizmo produktai: maršrutai, paslaugų paketai ir pan.</p> <p>05. Turizmo rinkodaros projektų įgyvendinimas. Įgyvendinant šią priemonę, vykdomas projektas „Varėnos rajono turizmo e-rinkodara“, kurio tikslas – didinti kultūros ir gamtos paveldo objektų Pietų Dzūkijoje lankomumą ir žinomumą e. rinkodaros priemonėmis. Projekto metu kuriama mobilioji aplikacija „Varėna4seasons“, kurioje bus skelbiama informacija apie savivaldybėje esančius gamtos ir kultūros paveldo objektus. 2021 m. planuojama sukurti 4 videofilmus ir užbaigti mobiliosios aplikacijos programavimo darbus bei vykdyti jos reklamos kampaniją. Bendra projekto vertė – 130,7 tūkst. Eur, iš jų savivaldybės biudžeto lėšos – 19,6 tūkst. Eur. Nuo 2022 m. numatoma pradėti gražinti dalį dotacijos, kuri skirta šio projekto nuosavam indėliui užtikrinti.</p> <p>Produkto vertinimo kriterijai: - įgyvendinant projektus, sukurtų turizmo rinkodaros priemonių skaičius, vnt.; - sukurtų turizmo produktų skaičius, vnt.</p>			
<p>02 uždavinys. Skleisti informaciją apie turizmo galimybes Varėnos rajone ir pristatyti jas Lietuvos ir užsienio rinkoms. Uždaviniui įgyvendinti numatoma vykdyti dvi priemones:</p> <p>01. Rinkodaros ir reklamos priemonių įgyvendinimas atvykstamajam ir vietiniam turizmui skatinti. Įgyvendinant šią priemonę, 2021 m. planuojama:</p> <ul style="list-style-type: none"> - dalyvauti tarptautinėje turizmo ir aktyvaus laisvalaikio parodoje „Adventur“ bei didžiųjų miestų šventėse: Sostinės dienose ir Jūros šventėje (2,5 tūkst. Eur); - organizuoti turizmo rinkodaros ir reklamos kampaniją: 2021 m. kampaniją sudarytų reklaminio filmo kūrimas ir reklama žiniasklaidoje (10,0 tūkst. Eur), taip pat leidinys, skirtas turizmo galimybėms rajone pristatyti, lietuvių ir anglų kalbomis (5 000 vnt., 10,0 tūkst. Eur); - organizuoti Pasaulinės turizmo dienos renginį: reklama, rinkodaros priemonės, renginio organizavimas, orientavimosi programėlės licencijos įsigijimas ir kt. (5,0 tūkst. Eur). <p>03. Turizmo informacijos sklaida. Įgyvendindamas šią priemonę, Varėnos švietimo centro Turizmo ir verslo informacijos skyrius vykdo šias funkcijas turizmo srityje: informuoja atvykstančius į rajoną lankytojus, skleidžia informaciją apie Varėnos rajono savivaldybės turizmo galimybes ir lankytinus objektus, teikia individualių ir grupinių maršrutų (programų) rengimo ir jų aptarnavimo paslaugas. Lėšos šioms funkcijoms vykdyti skiriamos iš savivaldybės biudžeto. 2021 m. Varėnos švietimo centras savivaldybės biudžeto lėšas numato panaudoti turizmo informacijos specialisto darbo užmokesčiui (1 etatas) ir ryšių, komunalinių paslaugų, prekių ir kt. paslaugų išlaidoms apmokėti (15,1 tūkst. Eur). Įgyvendinant šią priemonę, taip pat numatoma vykdyti įgyvendintų projektų sutartinius išsipareigojimus: apmokėti Varėnos rajono lankytinose vietovėse įrengtų belaidžio ryšio (Wi-Fi) stotelių palaikymo paslaugas (2,0 tūkst. Eur), interaktyvių informacinių stendų garantinį aptarnavimą (1,0 tūkst. Eur), interneto</p>			

svetainės www.visitdzukija.lt serverio nuomą (0,2 tūkst. Eur).

Produkto vertinimo kriterijai:

- turizmo parodų, kuriose dalyvauta, skaičius, vnt.;
- turizmo rinkodaros ir reklamos priemonių skaičius, vnt.

Rezultato vertinimo kriterijus:

- turistų, apsilankusių Varėnos rajone, skaičiaus didėjimas, lyginant su praėjusiais metais, proc.

Numatomas programos įgyvendinimo rezultatas:

Įgyvendinus turizmo programą, bus sukurta nauja turizmo infrastruktūra, pagerintos turizmo paslaugos, sudarytos prielaidos aktyviam poilsiui, praplečiamos galimybės turistams susipažinti su Varėnos krašto gamtiniais ir kultūriniais ištekliais. Be to, bus sukurtos naujos šiuolaikinės turizmo rinkodaros priemonės, patogios naudoti ir lengvai pasiekiamos tiek vietos, tiek užsienio turistams. Taip bus skatinamas vietinis ir atvykstamasis turizmas bei turizmo paslaugų verslo plėtra.

Galimi programos vykdymo ir finansavimo variantai:

Savivaldybės biudžeto, valstybės biudžeto, dotacijos pagal 2014–2020 metų ES fondų investicijų veiksmų programą įgyvendinamų projektų nuosavam indėliui užtikrinti ir ES lėšos.

Varėnos rajono savivaldybės strateginio plėtros plano dalys, susijusios su vykdoma programa:

II KRYPTIS. EKONOMIKA.

2.2 tikslas. Plėtoti pažintinį kultūrinį ir kurti aktyvaus laisvalaikio turizmą.

2.2.1 uždavinys. Stiprinti rajono įvaizdį ir tapatybę, plėtojant pažintinį kultūrinį turizmą.

Priemonės:

2.2.1.3. Turizmo projektų įgyvendinimas.

2.2.1.4. Bendradarbiavimo stiprinimas su Druskininkų kurortu.

2.2.1.6. Turizmo maršrutų plėtra.

2.2.3 uždavinys. Vystyti aktyvaus laisvalaikio turizmą, panaudojant unikalias gamtines sąlygas.

Priemonės:

2.2.3.1. Vandens turizmo plėtojimas.

Susiję įstatymai ir kiti svarbūs teisės aktai:

Lietuvos Respublikos turizmo įstatymas;

Lietuvos Respublikos vietos savivaldos įstatymas;

Lietuvos Respublikos žemės įstatymas;

Lietuvos Respublikos miškų įstatymas;

Lietuvos Respublikos teritorijų planavimo įstatymas ir kt.

Kita svarbi informacija: nėra.

2 lentelė

TURIZMO VYSTYMO PROGRAMOS VERTINIMO KRITERIJŲ SUVESTINĖ

Strateginio tikslo kodas	Programos kodas	Programos tikslo kodas	Uždavinio kodas	Vertinimo kriterijaus pavadinimas	Vertinimo kriterijaus kodas	2020 metų planas	2021 metų planas	2022 metų planas	2023 metų planas
Efeko kriterijus									
02	06			Turistų skaičius rajone per metus, asm.	E-02-06-01	25 000	25 600	26 000	26 500
Rezultato kriterijai									
02	06	01		Apgyvandinimo įstaigų skaičius, vnt.	R-06-01-01	14	40	42	44
02	06	01		Apgyvandinti turistai apgyvendinimo įstaigose, asm.	R-06-01-02	5 900	6 500	7 000	7 500
02	06	01		Suteiktų nakvynių skaičius apgyvendinimo įstaigose, vnt.	R-06-01-03	29 700	30 000	31 500	33 000
02	06	02		Turistų, apsilankusių Varėnos rajone, skaičiaus didėjimas, lyginant su praėjusiais metais, proc.	R-06-02-01	0,8	2,4	1,6	1,9
Produkto kriterijai									
02	06	01	01	Įrengtų / pagerintų turizmo infrastruktūros objektų skaičius, vnt.	P-06-01-01-02	30	25	32	5
02	06	01	02	Mokymuose dalyvavę turizmo sektoriaus darbuotojai, asm.	P-06-01-02-01	0	15	20	25
02	06	02	01	Įgyvendinant projektus, sukurtų turizmo rinkodaros priemonių skaičius, vnt.	P-06-02-01-02	10	4	1	2
02	06	02	01	Sukurtų turizmo produktų skaičius, vnt.	P-06-02-01-03	0	2	2	2
02	06	02	02	Turizmo parodų, kuriose dalyvauta, skaičius, vnt.	P-06-02-02-01	4	3	3	4
02	06	02	02	Turizmo rinkodaros ir reklamos priemonių skaičius, vnt.	P-06-02-02-02	2	1	2	1